

TÜRK DESTAN, EFSANE VE MASALLARININ PLASTİK (GÖRSEL) SANATLARA YANSIMASI VE ÖNEMİ

GÜLENSOY, Hatice
TÜRKİYE/ТУРЦИЯ

ÖZET

Artık günümüzde savaşlar, istila ve sömürgeleşmeler topla tüfekle değil, genelde sinsice, planlı programlı, uzun nefesli devlet politikaları olarak yapılmaktadır.

Kendi değerlerinden hiç taviz vermeyen ve kendi kültürlerini çeşitli yollarla dayatan, ısrarla sizi kendine benzetmek isteyen bir tür kültür emperyalizmi de ‘globalleşme’dir. Globalleşmenin en etkili silahı ise uydular aracı ile en ücra köşelere bile ulaşan görsel yayın aracı TV’dir.

TV yayınlarını durdurma lüksüne sahip olamadığımızı göre, milletlerin kendi kimliklerini oluşturan kültürlerini koruma sorumluluğu da bilhassa plastik sanat ve görsel sanat ile uğraşan sanatçılarımıza düşer. Gelecekte kimliğimizi yaşatacak ve devam ettirecek olan çocuklarımıza, gençliğimize yönelik, bizi biz yapan, kendi değerlerimizi yansıtan Destan, Efsane ve Masallarımızı, görsel sanatlarla yansıtarak, yabancı yayınlara tercih edilecek nitelikte albenisi güçlü, çizgi filimler, diziler, çizgi romanlar yapılmalıdır.

Çocuklarımız, bizim kültürümüze yabancı hayal ürünü (örümcek adam gibi) uyduruk kahramanlar yerine, plastik sanatlarla yeniden hayat bulacak olan Dede Korkut, Alp Manas, Oğuz Kağan, Yunus Emre gibi kendi kahramanlarımızı daha fazla seveceklerine inanıyorum.

Belki pek çoğumuza bir lüks gibi gereksiz görünen bu projeler için Avrupa, Japonya, Amerika ve diğer pek çok ülke, milyonlarca dolar harcamakta, maalesef çok da başarılı olmaktadırlar. Çocuklarımız da, biz de Noel Baba’yı Nasrettin Hoca’dan daha fazla tanıyor ve anmıyor muyuz?.

Ben bu bildirimde, yazdığım ve renklendirerek çizdiğim Türk destan (Boğaç Han), efsane (Munzur efsanesi, Buyur Baba efsanesi, Gelin Pınarı efsanesi) ve masal (Keloğlan, Nasrettin Hoca)larında, yaşanan zamana göre giyilen tarihî kıyafetleri, yaşanan coğrafi yapıyı ve sosyal hayatı, görsel yansımalarıyla sunmaya çalışarak, çizgi film ve çizgi romanın ço-

cuklarımızın geleceği üzerindeki önemini belirtmeye gayret edeceğim.

Anahtar Kelimeler: Destan, efsane, masal, plastik, (görsel) sanatlar.

- Artık günümüzde savaşlar, istilâ ve sömürgeleşmeler topla tüfekle değil, genelde sinsice, planlı programlı, uzun nefesli devlet politikaları olarak yapılmaktadır.
- Kendi değerlerinden hiç taviz vermeyen ve üstün saydıkları kendi kültürlerini çeşitli yollarla dayatan, ısrarla sizi kendine benzetmek isteyen bir tür kültür emperyalizminin yeni adı ise ‘globalleşme’dir.
- İnançlarını,kendi kültür değerlerini; “insan hakları”, “medeniyet”, “dünya kardeşliği” adı altında süsleyerek, beyinleri yıkayan, zamanımızın tahrip gücü yüksek en korkunç silahı olan T.V.in ne olup olmadığını tartışırken şimdi de ondan da korkunç bir silah daha yaygınlaştı. “İnternet”.
- Bir zamanlar “çocuklarımızın **kitap okumalarını sevdirmek için**

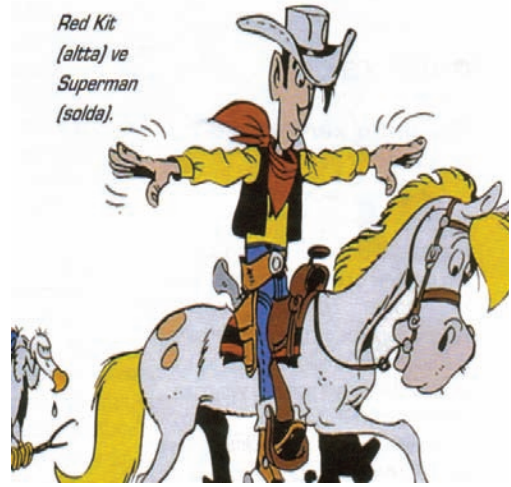

neler yapılmalı?” sorusuna cevap olarak

• Çok resimli kitapların olması gerekliliğini, çocukları yormayacak yazı ebatlarını kararlaştırırken, ben, bunların yeterli olmadığını, artık

- **Çocukların; kitap yerine çizgi roman tercih ettiklerini** defalarca anlatmaya çalıştım.
- **Bu gün ise geç kalınmış bir gerçekle karşı karşıya olduğumuzdur.**
- Artık çocuklar, **internette sörf yapıyorlar.**
- **Bizim hiçbir hazırlığımız yok.**

- Bütün dünyanın kendi kültür yayınlarından başka her türlü hasta ruhların meydana getirdiği çirkin, dejenere olmuş, hatta kendilerinin programdan kaldırdıkları şiddet içeren yayınlar bizim TV'lerimizde ve internette cirit atmakta.

- Bizim ise, çocuklarımızı bu yayınlardan koruyacak, **alternatif olarak kullanacağımız, kendi kültür ve ahlâk değerlerimizi sunacak ne çizgi roman ne de çizgi filmlerimiz var.**

- Arada sırada yayınlanmak şansını yakalayabilenler de, ne hikmetse 2. veya 3. gün hiçbir bilgi verilmeden yayından kaldırılmakta.
- “TV” ve “internet” yayınlarını durdurma lüksüne sahip olamadığımızımıza göre,
- Gelecekte kimliğimizi yaşatacak ve devletimizi devam ettirecek olan çocuklarımıza, gençliğimize yönelik,
- **Bizi biz yapan, kendi değerlerimizi yansıtan**
- **Destan, Efsane ve Masal kahramanlarımızı canlandıracak,**
- **Yabancı yayınlara “tercih” edilecek nitelikte,**
- **“Albenisi güçlü” “çizgi filimler”, “çizgi romanlar”** yapılarak devamlı yayınlanmalıdır.

Şimdi diyeceksiniz ki; **neden çizgi film?**

- Çizgi filmlerin geçmişi pek çoğumuzun da bildiği gibi Çizgi Romanlardır.
- Çizgi Romanlar: 1950lerin sonunda İngiltere’de daha sonra Avrupa ve Amerika’ya yayılan, **Pop Art** adı ile yeni bir dönemi başlatan sanat akımının bir tekniği olarak ortaya çıktı.1935’li yıllarda çocukları neşelendirmek için, sadece güldürmeyi amaçlayan ve

- **1965 “Oxford sözlüğünde” de; (comics) “Çocukları güldürmek üzere tasarlanmış yayın “ olarak geçen bir “komedi-çizgi” ürünü idi.**

- Çizgiler, yöntemler geliştikçe, geniş kitlelere yayıldı

- **Çizgi Romanlar ve**
- **Çizgi Filmler,**

- Konularında artık sadece çocukları değil, gençleri de

- **Hedef** almaya başladı.

- Hattâ, daha da ileri giderek **toplum değerleri ile alay ediliyordu.**

- Sonuçta **“comics”** çizgiler 1950 ortalarında **sansür** edilerek dizginlemek mecburiyetinde kalıyordu.

- 1954 yılında çocuklar arasında suç oranının çok fazla yükselmesi sonucu;

- A.B.D.’nin pek çok kasaba ve şehirlerinde meydanlarda çizgi romanlar yakılmış;

- **“Sansür Kurulları”** kurularak **“Çocukları Zararlı Yayınlardan**

Koruma” Kanunları ı-
kartılmıştı.

- Bu arada izgi Film Kahramanları da çoğalmış, 1960 Kadın Hakları hareketleri ile çizgi romanlara “Kadın Kahramanlar” ile beraber cinsellik de girmişti.
- 1960 Kadın Hakları hareketleri ile çizgi romanlara “Kadın Kahramanlar” ile beraber **cinsellik** de girmişti.
- Aslında bugün bile bizde olduğu gibi A. B. D.’de “izgi roman”, – “izgi film”i bir eğlence unsuru hattâ, aptalca ve gayri ciddi bulanlar olsa da 1980’li yıllarda

bu sanat dalı üzerinde bilimsel çalışmalar yapılmıştır.

- Bu çalışmalar sonucunda;
- “**çizgi romanların, düşünceleri iletmede kendine has bir dili olan ve hiçbir sanatın ulaşamadığı büyük bir güce sahip olduğu sonucuna.**” varılmıştır.
- Bir çizgi roman sanatçısı, yarattığı imgeler, kurgu ve çizgi yöntemleri ile başka hiçbir iletişim aracında yakalayamadığı

heyecan ve etkiyi yaratabiliyordu.

- **Bu âdeta bir büyü idi.**
- Bu gün, “**çizgi roman**” (görünmez sanat), “**çizgi film**” dendiğinde pek çoğumuzun küçümseyip, bıyık altından güldüğü bu sanat dalı,
- 1960lı yıllarda **siyasî bir güç** olarak da kullanılmaya başlanan **korunç bir silaha** dönüşmüştür.
- Pek çoğumuza bir lüks gibi gereksiz görünen, aslında başlı başına bambaşka bir dünya olan bu **sanat dünyası**; şimdi
- Çizgi roman kahramanlarını **Beyaz perdeye** de taşıyarak **dev bir sektör halinde milyonları başına toplamaktadır.**
- Avrupa, Japonya, Amerika ve diğer pek çok ülke için son derece önemli,hatta “**Millî bir politika**” niteliğine sahip olması dışında,
- **Büyük bir kazanç kapısı**, adeta “**altın yumurtlayan bir kaz**”dır.
- Milyarlarca dolar harcanmakta olan bu sektörler ülkelerine milyar-

lar, trilyonlar, kazandırmaktadır

- Yani “bir taşla iki kuş”.
- Bir düşüncecek olursak çocuklarımız da, biz de, “Örümcek Adam”ı, “Boğaç Han”dan,
- “Batman”i
- “Oğuz Han”dan
- “Noel Baba”yı
- “Nasrettin Hoca”dan
- Daha fazla tanıyor ve anmıyor muyuz?

- Yabancı ülkelerdeki gibi bir hayal ürünü değil, ette kemikten, gerçekten yaşamış; bizi biz yapan kendi değerlerimizi, binlerce yıl yaşatmış, bu günlere ulaşması için canını en aziz bildiği su gibi akıtmış,

- Birkaç tane değil, yüzlerce, binlerce olan kahramanlarımızın çizgi filmler ile hayat bulması geleceğimiz için çok mu büyük bir lüks olur?

- Ya çocuklarımız!
- Böylesine güzel, değerli çalışmaları hiç mi hak etmiyorlar.

Çocuklarımızın, bizim kültürümüze yabancı, hayal ürünü (örümcek adam gibi) uyduruk kahramanlar yerine,

- Çizgi filmlerle yeniden hayat bulacak olan
- Dede Korkut,

- Alp Manas,
- Oğuz Kağan gibi yüzlerce
- Destan kahramanımızı;
- Yunus Emre,
- Nasrettin Hoca ve Keloğlan'ı daha fazla seveceklerine inanıyorum.
- Yeter ki devletimiz bu sektöre ciddi olarak el atsın, yapılmış olan çizgi roman ve çizgi filmler çoğaltılsın, tarihimizi bizi anlatan yeni yapımlar,

projeler için yarışmalar düzenlensin;

- En önemlisi, yapılan ve yayınlanan çizgi filmler ikinci gün

“siyasîdir” denilip yayından kaldırılmasın.

- Çocuklarımız için yapılacak bu çalışmalar aynı zamanda tarihi ve sosyal belgeler niteliğini taşıyacağı için, bu eserlerde; konular gibi, olayların geçtiği yerlerin, kişilerin kıyafetlerinin, olayların geçtiği zamana ve coğrafyasına uygun, eşya, tabiat, bitki, özellikleri dikkatle ele alınması son derecede önemli unsurlardır.
- Yabancı çizgi filmleri izlediğimizde bunların üzerinde titizlikle durulduğu görülür: (Uçan Kaz'daki Nilsin'in ayaklarındaki

tahta ayakkabılar v.s. gibi).

Ben bu bildirimde, yazdığım ve renklendirerek çizdiğim Türk **destan: (Boğaç Han)**, **efsane: (Munzur Efsanesi, Buyur Baba Efsanesi, Gelin Pınarı Efsanesi)** ve **masal: (Keloğlan, Nasrettin Hoca)** isimli kitaplarımda, yaşanan zamana göre giyilen kıyafetleri, coğrafi yapıyı ve sosyal hayatı, görsel yansımalarıyla sunmaya çalıştım.

TUNCELİ'DE MUNZUR EFSÂNESİ

Yazan ve Resimleyen
HALİCE ÇELİKSOY

Çocuk Kitapları Dizisi

TUNCELİ'DE BUYUR BABA EFSANESİ

Halice Gülsensoy

9789751700000

KELOĞLAN MASALLARI (HIÇ)

Yazar: Halice Gülsensoy
Halice GÜLENSOY

9789751700000

